Anul I Nr. 12

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA BUCUREȘTI

Str. Popa Petre No. 42 Etaj III

Telefon 2.33.55

4 pagini - Lei

ÎNVIEREA

SĂPTĂMÂNAL DE POLITICĂ ȘI CULTURĂ ROMÂNEASCĂ

NUMĂR DE CRĂCIUN 1943

DIRECTOR TOMA VLĂDESCU

ABONAMENTE

Pentru particulari 150 lei pe an

Pentru instituții 2000 lei pe an

Înscris la Tribunalul Ilfov Regional periodicelor sub No. 41/941

NAȘTEREA DOMNULUI

de TOMA VLĂDESCU

Scriem din lumea asta, scriem din întuneric și au știm unde merg glasurile noastre de aici. Ne-am întrebat vreodată care care să fie destinul cuvintelor? Dece sunt, unde se duc și ce vor fi izbutind ele să spună întreg până în clipa ultimă când sunetul lor spune! Maeștrii noștri vechi au izbutit să pricepă acel sens în care cuvântul trebuia să reprezulate, trebuia să fie par'că, însuș lucrul pe care-l exprimă, cum de atâtea ori ne lămurește Platon, — iar vechiul „Logos" nu avea alt înțeles decât aproape al totalității manifestărilor sensibile și intelectuale. Adevărul întreg, spus. Logos, — substanță și viață. Revelarea lucrului în triumfalele lui esențe, — prin rosturile sunetului și ale cuvântului. Iar timpul creștin trebuia să desăvârșească acest adevăr și să-i den cele mai de sus coroane ale împlinirii.

Nu rostim într'adevăr de atâtea ori aceste prime versete ale Evangheliei după Ioan?

„La început era Cuvântul și Cuvântul era cu Dumnezeu, și Cuvântul era Dumnezeu..."

Noi înșine suntem rupți astfel din această Dimineață dintâi, care cu noi nu face decât să-și continue invincibila, fluida ei văpae de viață. Nimic nu este fără importanță aici de pământ: niciun gest, niciun sgomot, nicio silabă. Ele sunt cuprinse, sunt scrise în toate marile Rosturi care ne țin, și chiar poate în această enigmatică parcelă de libertate pe care s'ar spune că o avem, ca o teribilă încercare, ca o capcană fără sfârșit, din care nu înțelegem decât atât de puțin... Suntem astfel o parte vie din această primă Aurură, din acest inițial Cuvânt, — iar glasurile noastre auzite, sunetele, „cuvintele" pe care le spunem, dacă ne dau un mai întreg și un mai definitiv contur, par nu mai puțin să prelungească până în luminatul Eter această straniе arătare de viață care suntem, cașicând ar trebui noi înșine, dar peste noi, să ne lămurim până dincolo de spații, dincolo de lume și timp... Cum se aud atunci, cum răsună cuvintele, vițiile noastre, „Acolo", undeva, unde nopțile se despart de zi, unde guvernează bogat și singur, unic, Adevărul celeilalte Naturi? Și mai ales cum restituim noi acestui Cuvânt întreg și pur, din care suntem, partea noastră originală, misterioasa lumină închisă pe care Pascal o știa atâta de oprimată și tristă în fiecare din noi! O redăm întinată de cât amestec impur, de cât lucru conrupt, de cât neadevăr și de cât blestem...

Astea sunt gândurile care mă poartă, în anul acesta iar, pe drumurile străvechi ale pelerinajului nostru creștin, lângă Staului glorioasej Lumini pe care, cum spune evanghelistul, „întunericul n'a biruit-o..." Vom vorbi iar de Iisus, cu toți, — dar poate flacăra noastră sărbătorească să aibă ceva strident în ceasul ăsta în care Răul urlă la toate hotarele lumii și în care noi înșine avem în suflet, în priviri, în noi atâtea porniri nevindecate și atâtea reflexe triste...

Vom vorbi de Iisus, — și numele lui poate vom încerca să-l cântăm... Ospețe mari se vor întinde în case poate prea mult bogate — ca să evoace, greu!, tremurătorea noapte de incandescente liniști — și vor fi muzici și jocuri, iar discursurile noastre lung tipărite se vor răsfăța pe mari pagini de gazetă colorate de toț lu x ul tiparului...

Să ne veselim, desigur — dar cum! Să-l celebrăm pe Iisus după Legea Lui, — sau după a noastră?... Să-l cunoaștem în Cuvântul care a fost El, pe care El l-a reîntrupat — „Nicio dovadă a lui Dumnezeu, fără Iisus, spune Pascal; și Cuvântul s'a făcut trup și a locuit printre noi, s„une Ioan — să-l cunoaștem așa dar în acest Adevăr, în acest cuvânt, sau dincoace numai, în natura oarbă în care se strâmbă și se agită sfărâmatele noastre figuri?..

Sunt întrebări care trec de zisa de azi, ca să ne chemo la marile înțelegeri pe care nu le mai știm. De adevăratul Iisus, de altfel, vorbim atâta de rar, — aproape numai ocazional și festiv... Și cunose un strigăt care e toată desperarea pământului, în grozava zilelor care ne scapă... Este de Gide — înfometat și trist, de o sete care nu va mai și să se stingă: un pas assez constant souci de la mort, n'aura pas assez donné de prix à chaque instant de la vie..." Am spus cuvântul așa cum îl mai ținem minte din aceste arzătoare, prime Nourriturres — dar câtă noapte apasă pe atâtea amare dezastre! Și aceasta să fie esențialul? Această enigmatică viață pe care o pierdem fără s'o știm, aceste lucruri închise și reci, aceste pierituoare plăceri — hrana asta a pământului care nu ne va sătura și aceste fântâni de mult secate peste care în zadar se pleacă buzele noastre fierbinți... Asta să fincem, numai atâta să vrem? As întoarce mai de grabă cuvântul, gânul lui noi venim descori să plimbăm atâtea inutile zorzoane sau veștede flori de mucava, buruiana inimilor conrupte care crește de mii de ani pe toate sterpele noastre pământuri.

...Ci noi am vrea astăzi, sfioși și mărunți, să venim la staului din Betleem ca aceste cornute care au trimis primii aburi calzi în noapte peste copilul născut, simpli și clari ca ciobanii din câmp cari n'au întârziat să se-adune, să venim cu mănile goale altfel chiar decât acești magi dela Răsărit cari au trecut Eufratul ca să se închine și cari de altfel erau tot duhul, erau toată inspirația acelui Pământ... Am vrea ca florile noastre să fie însângerat — și dintr'o inimă pe care s'o regăsim.

Și de aceea poate haina noastră astăzi, acum, de Crăciun, e aceea pe care ne-o știți — și n'am făgăduit nici „număr sporit de as crede într'adevăr că o nu îndestulă grije de viața noastră mare, de veșnicul orizont, nu ne-a dat încă destul dispreț, destulă uitare, destulă desnădejde de efemerele lumi, de timpul strâmt în care trăim...

Și de aceea nici pe Iisus nu-l cunoaștem, și deaceea peste leapagini", nici jocuri, nici alte culori... Noi n'avem... Dar poate nu e atâta de rău! N'a venit gol pe lume Iisus — n'a trebuit el să plece mai despuiat? În marea și creștină de azi, haina asta a sărăciei ni se pare a fi de rignare... Cu ea, par'că vom fi mai întâi chemați! Ea ne va ajuta poate să auziseră în noapte glasurile de Sus, dar glasurile astea acum și aceste tulburătoare cuvinte nu erau desigur fără să întâlnească în inima străpunsă a Mariei ecourile îngerului care vestise întâi...

Cum îți va fi privit ea copilul acesta în leagăn! „Și tăndca Pégay, și care dela început frește a avut nevoe de boltile nesfârșite unde se rădicau acum aceste drepte, aceste implacabile priviri de copil, și tot sânetului neînțeles al blândei figuri...

Cum ar fi trăit el în casele oamenilor, — în casele noastre comode! Dela început ochii lui au sorbit depărtările — pe care le va strânge mai târziu, — au avut nevoe de toată respirația, de tot aerul lumii... Și cine ar fi privit carnea azurată pe care o trecurusu florii acelei luminate nopți, carnea lui strivită de presimțiri, cine s'ar fi priceput să descopere ochii limpezi de atâtea mărturisiri, în clipa în care semnele de Durere se puteau arăta cu fiecare contact — aceste vite chiar, acești oameni cari abia pricepeau, acest pământ uscpriți — ar fi înțeles desigur că în leagănul acela, în acel staul dărat, erau toate dezlegările lumii, era cuvântul dintâi, era „viața" neasiză pierdută și care din nou încerca să se nască... Era puritatea pe care n'o mai avem, marea despărțire de efemer — cea mai liberă lume! „LIBERĂ", — numai atât... Era tot.

...O cească de oameni umili, ingenioși ucenici, cari mai mult simțeau decât puteau să pricesă, a fost tot aluul acestui înflăcărat copil... care până la sfârșit copil a rămas. Acesuiă trupă călătoare, care trebuia să prindă veșcurile în pierpi, și câtcând hotarele strâmte, să poarte un sublim scandal peste toate zările, peste pământ și ape... Acest „sfârșit care nu s'a sfârșit! Sărea pământului...

Din trupa asta noi unde suntem, — unde-am rămas? Auzim

(Continuare în pag. 4)

Un gând pentru Armată

Pentru a câtea oară sărbătorile îi găsesc pe soldații noștri din nou cu mâna strânsă pe armă la hotarele Patriei? Un Crăciun mai trist anul acesta — și poate cel mai trist din câte am avut să cunoaștem în ultimele două decenii. Dezastrele pe care le-am suferit ne-au gonit bucuria, și în cântecele de sărbători nu știu câți dintre noi nu vor avea un ochi plângând pentru atâtea lucruri scumpe care azi nu mai sunt ale noastre...

Dar din toată lumea asta care se poate lăsa unor palide desnădejdi, soldații singuri, ei toți, ofițeri și soldați rămân neclintiți și dârji acolo unde au fost puși să păzească — rămân de veghe. În zilele astea, firește, primul nostru gând la ei se cade să ni se ducă... Ei singuri nu vor avea acum, ca și în anii ani cari au trecut, bucuria liniștită a familiei, nici colțul odihnitor al casei, nici focul familiei, nici privirea copiilor... Femei nostalgice, și de mult prea singure, vor rămâne și de data asta cu lungi priviri pe aceleași scrisori care le vin de „undeva" de pe zonă... E puțin inima lor acolo, e sufletul acestor case, al acestor familii care încă rămân să aștepte. Bradul tradițional, soldații noștri îl vor privi și anul acesta pe creste de munți, încărcați de zăpezi, subt un cer de plumb și de frig...

Dar în încordarea aceasta care nu se termină, și în acest atâta de lung sacrificiu ridicat peste toată suferința care ni s'a impus, nouă să ne fie îngăduit să vedem calitatea eminentă a acestor soldați, virtuțile superioare ale oștirii.

Examenul lor de sânge, soldații noștri și l-au trecut de mult, — și nu ar fi nimeni pe lume care să nu cunoască focul biruitor al armelor noastre și legendara vitejie a țăranilor luptători.

Dar iată această profundă ordine în cessul marilor așteptări, iată această disciplină dârză pe care n'a obosit-o nimic și care spune limpede lumii că nu se pleacă și nu renunță. N'ar fi așteptat decât un semn soldații aceștia ca să rela vechiul lor pas de luptă, și ăl uragan de foc să amintească atâtea triumfuri de ieri... Un semn, spun, — un semn care n'a putut să se dea! Să căutăm înnapoia fronturilor pe acela cari au împledicat armatele noastre să meargă înainte...

Dar nu este mai puțin sigur, nici mai puțin adevărat că în aceștii doi ani de zile din urmă, trei ani aproape, aceste armate de atâtea glorioase amintiri, și acești soldați cari n'au fost lăsați să se bată, au câștigat totuș și ei mai impresionantă biruință — morală! Noi n'am cunoscut mișcări de caracter anarhic în cadrele militare, nici dezgregări, nici oboseli, nici defecțiuni. În circumstanțe din cele mai? crâncene, soldatul nostru, dela ultimul om de trupă până la cel mai înalt ofițer, a arătat dip plin patetica energie disciplinată a luptătorului pe care nu-l descompune nicio trădare, pe care nu-l intimidează niciun dezastru.

Soldatul acesta atunci e încă odată un biruitor, — și e poate singurul biruitor al zilelor noastre, dincolo de atâta straniu capriciu al vastului joc politic care a pârjilizat atâtea elenuri, atâta istorie și atâta dreptate.

Un biruitor, — deoleur... Dar să ne mulțumim noi numai cu aceste tiletine ghirlande de flori de stil, ca să punem pe fruntea acestui soldat? Să-l lăsăm numai, ca până acum, un simplu materist de retorică și de vag poem patriotic?...

Nu aceasta ar fi gândul nostru — și ne-ar dunea să rămânem aici! Dar soldatul acesta, am vrea să spunem, trebue să constitue astăzi... Între grijile noastre, cea dintâi la care să ne gândim. A fost sporită alocatia lui de hrană.

E destul de târziu, — dar e foarte bine. Mai rămâne să ne gândim totus la familiile acestor soldați. Să na gândim însă, nu ca să le dăm o felie de cozonac, ciorapi sau lucrii de Crăciun... Dar au ele cu ce trăi? Să le ajutăm atunci temeinic din punctul nostru comun — și fiecare să dea! Să facem deopotrivă o atentă revizuire a rechizițiilor care știm că au cauzat uneori adevărate drame în cele mai sărace familii...

Dar nu mai puțin să luăm în trun atent examen starea materială a corpului nostru oștiresc, — cărula numai după aceasta îl vom putea cere un serviciu corect.

Dar toate astea nu sunt lucrări ca să le lăsăm pe mâine. Ele sunt de făcut astăzi, dacă se poate...

Și numai astfel, numai atunci, după ce ne vom fi onorat real soldații, vom fi demni să ne descoperim în fața uniformelor de martiri, să ne plecăm sub trunjile lor glorioase...

TOMA VLĂDESCU

DOCUMENTARI

Teatrul german și problema Star-urilor

de GAULEITERUL FRAUENFELD

Președintele Camerei teatrului Reichului

Iubirea articol substanțial din revista pentru germania teatrului german „Die Bühne", președintele Camerei teatrului Reichului, Gauleiterul A. E. Frauenfeld, răspunde la câte problemele cele mai arzătoare ale artei scenelor: problema „Star sau ansamblu", care este totuși trecut în revista dovoitoare utoriei în importanța și principiala pentru teatrul german contemporan.

Prin film problema staturiilor a fost imbrăcătură timă necunoscută până în prezent.

Și aici vedem că o nouă formă artistică asigură artiștilor entuziasmul debordant al maselor și marne de oameni fie datorită glasului perfecționat tehnic fie camerei de filmare. Dacă în secolul trecut Anglia și Europa mai timeau încă balanța în acest domeniu, în secolul XX Statele Unite au cucerit pentru ele acest loc conducător. Fie că este vorba de tineri sărutări peste oceane, de boxeuri masivi sau artiști de circ, cu acel stereotip „keep smiling" America deține recordul tuturor exaltărilor și entuziasmului celuilalt.

Nu este deci de mirare că și în formal contra mișcări, cari nă ge orice fel de atracție pentru unii reprezentanți ai arlei și în contrast cu aceasta să venerge și să admire numai arta adevărată.

Dacă un cult isi are justificarea sa, apoi acel al operei de artă are o mai mare justificare decât acela al artistului, care indiferent dacă opera sa este creatoare sau transformatoare trebuie să se plasez modest pe plan secundar.

Artiștii creatori sunt în era mai mare parte asemenea oamenilor de știință, niște pionerii tori ai timpurilor viitoare și ca e tare nefiind înțeleși, sunt descondiștenati de contimporanii lor, până când posteritatea le va face dreptate. Din această cauză artiștii creatori sunt foarte nepotriviți pentru acel „lucru al starurilor".

De aceea cel mai mulți dintre ei, pusi în fața obligației de a alege între a fi desconsiderați sau a duce o existență chinuitoare de star, ar prefera fără îndoială desconsiderarea și nerecunoașterea nicăieșor lor. Pasunea lânii a fiștegi boxeuri, cântreți, arată cât de departe este „star-ul" de artă. Vecinătatea în care se află arșii și prin rotacum în dă și a unui star se caută mai multă senzație decât preocuparea de artist.

În lumea veche, filmul și-a imuștiat tuturor metodele asemănătoare de reclamă și propaganda filmului se bazează nu pe intreaga realizare ci pe popularitatea unuia dintre actori, care este atât de mult scos în evidență încât celorlalți nu le mai rămâne nicăieșor, chiar dacă participă în măsură egală la valoarea filmului. Aceasta se coordine — căci de alțceva nu poate fi vorba — intervine când și când și pe scenă și în afișe de concert și isi îndeplinește misiunea de distrugătoare și negativă asupra vieții artistice, intocmai ca o epidemie.

Mergem la teatru nu pentru a vedea „Valurile mării și ale dragostei" de Grillparzer, ci mergem la teatru pentru a vedea pe cutare domn în rolul lui Leandru sau pe cutare doamnă în rolul lui Jem și printre spectatori s'au găsit cu siguranță mulți, cari nu cunoșteau niei numele autorului și ci atât mai puțin pe acela al muzicanților și al celorlalți colaboratori. Mergem la concert nu pentru programul în sine care cuprinde bucăți de Beethoven, Brucknor, Richard Strauss etc. ci pentru a vedea pe cutare domn dirijând. În general se obișnuia să se spună: „Ai due la filmul X și Y, adică cu X și Y în rolurile principale. Puțin interesa și puțin interesează încă și azi, compozitori, conducerea muzicală, celelalți colaboratori, încât cel mai bun „prim plan" nu atrăgea prea mult atenția.

Unitatea integrului joc, în ansamblu, se impraștie, realizarea artistică urmează la o parte. Acesta nu este însă singurul motiv, pentru care trebue să considerăm ca defiitatea de star ca neartistică și ca formulam introbarea pusă la incepuțit: star sau artist. Când numai foarte puțini oameni se bucură cu durata și poi rătăci în funuul de tâmăle și oameni de valoare, la Hollywood, se strică încet încet când toate manifestațiile lor fie ele oricât de triviale sunt aduse la cunoștința cu ace! „Ah" și „Oh" al admiratiei. Acești oameni devin ușor îngâmfați și aroganți. Și dacă se mai adaugă lipsei de auto critică și presada de a nu primi sfaturile și critica colegilalți, esențiale artistice vor avea și mai mult de suferit. Conștientele, cari decurg sunt caracterul afectat, crampoanea de literele de tipar și de ziți a stagnare din pulul de vedere artistic, cate determină un regres.

Nu este o întâmplare că situația de star bucură prăștia ca o degnerare a timpurilor liberale și individualiste și că vine un timp în care realizarea în ansamblu este necunoștută ce atât timp și în care se pune nei peste „eu". Ni s'ar părea cea mai mare nedreptate, ni s'ar părea chiar absurd, acum când realizarea individuală a trecut pe plan secundar, în cea colectivă dacă am voi să scoatem în evidență o realizare partială, individuală, din acest tot, fie ce cât de importantă. Nu există nici un motiv să se facă vreo excepție de la acest caracter colectiv al realizării tocmai în acest domeniu al artei.

Nu voim să spunem nimic contra admirației meritată de o performanță artistică și se înțelege de la sine că admirația pentru o operă de artă se transmite și asupra persoanelor, cari posedă calități de a mijloci înțelegerea acestei opere de artă. O atare admirație de a mijloci înțelegerea acestei opere de artă. O atare admirație rebue însă avută cu multă măsură și regulă și trebue timul în hartierele de astfel ca realizarea colectivă să nu sufere de pe urma ei și arta să nu devină o virtuozitate tehnică, căci aceasta insemnă o schimonosire a artei.

Și acestă atribuire a creațiunii găsește principiale state înțelegate între un război pe care Germania nu l-a dorit și care în fapt impus de conspirația internațională a forțelor iudeo-democratice, ce au jurat pieirea celui de-al treilea Reich.

Iată ai doilea Crăciun în care dăsgândiții eleporelor bucătărilor este acoperit de glasul tunurilor și de urletul motoarelor aeroanelor, care spintesă oțelului. Este a mare deserbire intre primul Crăciun, sărbătorit în asemanare Europei și cel de al doilea Crăciun, al anului 1940. Mult dorita pace de data aceasta este încă mai aproape. Iarăș deci!

Anul 1939 se incheiase prin acoterea din luptă a unuia dintre adversarii Germaniei. După o strălucită campanie, care a durat 18 săptămâni, trupele germane, zdrobind rezistența poloneză, ocupseră tot teritoriul fostei republici, teritoriu care astăzi formează pământul general. Pe mare, arma submarină a flotei germane de război, reușise să bareie cotele de aprovizionare ale Insulei, menite ai adrumeine prestigiul „marei flote" a englezilor. Totuși, pentru desfășurarea viitoare a războiului, mai mult mai multe necunoscute. La frontiera de vest, Germania avea un front continuu de apărat Cât trea din principiul și unul erau situate în imediata apropiere de basele aeriene ale aliaților; Belgia și Olanda se aflau la remorca politicei englezei; țările scandinave trăiau din amenințarea flotei britanice; bazele de care dispunea Reichul — pentru aceiași „supremație rine și flotei de supremație, — erau toate în limitele teritoriului Germaniei. Armele Germaniei inscriseră cea-i drept primele victorii, dar ale oceanu fiind de infrunțat, ai constituia pe reprezentau o forță remarcabilă.

Care este situația acum, în preajma celui deal doilea Crăciun de război? Germania și Anglia pe Continent, e fost ocoasă din luptă, scoase din luptă au fost deasemenea și cele două țări, care trebuiau ai constituie pe Continent, engleză baza de plecare la asaltul Ruhrului și a regiunei de importanță pentru economia de razboi a Reichului.

În țările nordice, mișcarea de pleze au fost zădărnicite. Și acum, dela Capul Nord și Capul Bisnuș, forțele navale ale Reichului dispun de o supremație de baze, datorită ocupației Angliei și unora din Norvegia. Fără ai mai vorbim de Norvegia, forțele de supraafș ale germane exercită controlul asupra lor din, nordul și sudul Europei, atacând convoaiele britanice și ocupând obstacole din ce în ce mai grele în calea aprovizionărilor englezilor. În acest timp, ocupația germană, pornind de pe ocupația Rhin nordul Franței, atacă și mică insulă britanică, transformând-o în praf și în pulbere industrie și de război. Italia a intrat în war și alăturat de Germania.

Prin armarea puternică a Germania, Italia și Japonia, s'a făcut nouă ordine, care se va stabili în lume în locul vechiului capitalito-liberal. Franța și Anglia pentru extinderea sfărâmă în sud-est au fost zădărnicite. Ceea ce vrut ai fică excepție, dar ceeaste nu ore decât o importanță episodică, și și recentele victorii pădri din Africa, unde forțele reunite ale integrului imperiu britanic au atacat, cu siluirea unei corp expeditionar italian, ultura de greșie, Anglia o va pune iuad pe propria ei inevă. Zobrăvirile ei sunt ecoles din ceea ce ribuind, care-și simte sfârșitul apropiat.

Dar după negura și furtună, este soare luminos. Oricât ai lupte și se împrezzești: o lume nouă ți se face drum, lumea în care va trăi, va determina valorile, și vremea. Lumea în care fiecare poate fi ca alta locul ce i se cuține, numai în o mașcra pe care o dorește, conform cu princeprea și a inteligenței cu care este dotat.

Astfel cuvintele pe care le am rostit greșcul și în această și în Crăciun, „Ideea omenirii pe bază de înțelegere", capătă intrebăuțe o inaemnătate simbolică.

I. V. E.

POZIȚIA JIDANILOR IN FRANȚA ANTEBELICA

Decretul din 1394. Ludovic al XVI-lea și problema jidovească. Un edict al Împăratului Napoleon I. Cum au profitat jidanii de pe urma revoluțiilor care au avut loc in Franța

de Director General FISCHER V. ALBACH

Timp de aproape 400 de ani, dela anul 1776, jidanilor le-a fost interzis să trăiască înăuntrul granițelor regatului Franței. În anul 1394 ei au fost alungați din Franța printr'un decret regal, întrucât supremația financiară la care ajunseseră jidanii, devenise prea primejdioasă pentru regim. Inainte de a se produce această expulzare se luaseră o seamă de măsuri cu caracter antijidovesc, printre altele și fixarea dobânzii la 43 la sută anual. Inainte de aceasta cămătarii jidani luau procente cu mult mai mari.

Jidanii excludați s'au retras în sudul Franței, care nu s'a alipit la regatul Francez decât mai târziu. In marele oraș comerciale, mai cu seamă la Marsilia, Bordeaux și Montpellier, jidanii au jucat un mare rol. Un alt puternic grup jidovesc s'a stabilit în Alsacia.

Deabia sub Ludovic al XVI-lea li s'a permis jidanilor din nou să se stabilească în Franța, iar adunarea națională a Revoluției le-a acordat toate drepturile cetățenești. Sub Napoleon I acestea drepturi au fost oarecum îngrădite după ce populația Alsaciană s'a plâns împotriva cămătarilor jidani. Aceștia din urmă împrumutând bani țăranilor în anii de mari crize economice și luând procente extraordinare de mari pentru aceste împrumuturi, aminînau să intre în stăpânirea tuturor proprietăților rurale din Alsacia.

In 1806 în limbajul militar care îl era propriu Napoleon declara următoarele: „Guvernul nu trebue să rămână indiferent la ceeace se petrece în Alsacia unde un popor decăzut și dispus să comită cele mai ticăloase fapte jefuiește fără rușine două departamente. Jidanii trebuiesc considerați ca o natie și nu ca o secte: ei alcătuiesc un stat". Napoleon I a fixat dobânda anuală la 10 la sută și a luat o serie de măsuri radicale pentru despovărarea țăranilor de datorile făcute la cămătarii jidani. Indată după căderea lui Napoleon a fost anulată toată legislatura sa prin care jidanimea obținuse o administrație proprie sub controlul statului și prin aceasta fiind exclusă din comunitatea poporului francez.

Influența jidanilor a început să crească din nou în Franța în epoca care a urmat lui Napoleon atunci când Franța era lipsită de guverne energice. Din fiecare revoluție, care au prefațat instaurarea regimului republican în Franța, jidanimea a ieșit din ce în ce mai puternică. Influența el se exercita atât prin marile bănci Rothschild și Pereira cât și prin o poziție de stânga, din ce în ce mai mult sub influența jidanilor. După 1871 influența jidovească devenă și mai mare.

Ea a atins punctul culminant pe vremea guvernării Frontului popular sub Leon Blum. Din cei 90 de membri ai guvernului a doua ministri, secretari de stat, subsecretari de stat, secretari generali și directori de cabinet, 40 erau jidani. In parlament din 155 de deputați socialiști mai mult de 60 erau jidani sau căsătoriți cu jidoavce; din 74 de deputați ai Partidului comunist 40 erau jidani. Numeroși jidani erau și în celelalte partide, în special la radical socialiști. Aproape toate băncile mari erau pe mâni jidovești, în întregime sau parțial. Deasemenea jidanii aveau controlul asupra majorității întreprinderilor industriale, întregul comerț cu Africa de Nord era în mâni jidovești. Marea Presă Parisiană, afară de câteva foi ale opoziției de dreapta era controlată de jidani sau chiar stăpânită cu desăvârșire de aceștia. Jidanii infectau deasemenea întreaga viață culturală a Parisului.

Toți acești jidani erau organizați, cea mai mare parte ca membri ai „Alianței Israelite Universale", și în același timp afiliați lojelor masonice și organizațiilor „Umanitarists", care destășurau o politică antinațională și prejudiacă. Aceleași nume de bancheri jidani și parlamentari jidani se găsesc și în listele de membri ale acestor organizațiuni, care jongleu cu lozincile revoluției franceze pentru a zăpăci și a instiga necontenit Poporul francez.

Perfect conștienți toți aceștia au întreprins o politică, care tindea la înăsprirea relațiilor cu Germania. La acuzațiile ce i s'a adus că n'ar face o politică naționali-franceză, Leon Blum președinte de consiliu a scris următoarele: „Ca francezi trăim foarte fericiți în Franța, dar dorim ai ocupă siguranțe personale, trebuie oare să ultăm că în alte țări există jidani a căror viață este mult mai puțin fericită decât a noastră? Putem oare să uităm că avem datoria să îmbunătățim situația jidanilor din alte țări?... Cine se gândește în'o situație mai bună nu trebue să-și piardă sensimentele de solidaritate care leagă de evreii mai puțini fericiți și mai puțini siguri!"

Declarația aceasta este cât se poate de lămuită și arată nici mai mult nici mai puțin că cercurile guvernamentale francezе consideau că politica externă a Franței de modul cum alte state înțeleg să rezolve problema jidovească. Și sub guvernul Daladier influența jidanilor era mare. Reprezentanții său principali era ministrul colonilor Mandel, care astăzi se află printre acuzați.

Legiferarea problemei jidovești de către guvernul Pétain, care pune accentul pe ideia națională farceză, este o dovadă că și Franța a recunoscut cât de vinovați au fost jidanii de prăbușirea ei.

Al doilea Crăciun de război

Descreșterea șomajului in diferite țări

In spațiul european de sub controlul Germaniei, șomajul este in descreștere pronunțată. Măsurile luate în Norvegia de către administrația țării au scontat un rezultat direct similar. La 15 Noiembrie c. e., mai erau numai 40.000 de șomeri, față de 130.000 câți erau în anul trecut la sfârșitul lunii Noembrie. In Danemarca, descreșterea nu merge intr'un ritm atât de accelerat, de oarece metodele parlamentare incetinează repunerea în mișcare a economiei. Incepând cu anul 1932 Danemarca înregistra reduși cât o treime a tuturor muncitorilor organizați, ca șomeri. Pe ultima zi a lunei Septembrie a scăzut această treime cu 17,5 la sută, adică a descrescut cu o treime. Au mai fost înregistrați numai încă 101.000 șomeri. In Belgia s'au eruat, după ultimul recensământ făcut la 26 Octombrie a. c., circa 311.000 șomeri. Cifra nu numai că e mai scăzută cu aceea corespunzătoare din anul trecut, dar e mai scăzută chiar și cu aceea dela sfârșitul lui Octombrie a anului de pace 1938. Deci muncile au scăzut cât sfârșitul anului, ceva mai mult, totuși în Belgia ele au sporit și cifra somerilor a scăzut la începutul lui Noiembrie a. c. la circa 291.000. La sfârșitul anului atât de accelerată, a contribuit esențial și faptul că 70.000 de șomeri din Belgia au găsit în Germania muncă și pâine. In Olanda evoluția este de semănătoare, deși nu avem cifrele la dispoziție.

In urma acordului intervenit între industria germană și olandeză, este mai mult de lucru și au fost angajați și în întreprinderile germane un mare numar de șomeri olandezi. Nu este deloc exagerat dacă se constată că Germania a adus acestor țări bunăstare în anii de criza șomajului, muncă și pâine.

Popoare intregi au fost tratate cu raze Rontgen

S'a reușit să se ajungă la o metodă de examinare in massă

Prof. Holfelder, cunoscutul radiolog german, a făcut în ultimele luni radioscopia tuturor elevilor din mica Norvegie. Experiența ce medicii militari germani s'au înșirțit și de starea de sănătate a populației civile, făcând-le radioscopia, o evoi pentru Norvegia o importanță deosebită.

Ess. Radioscopia este în cazul celor mai multe boale cel mai prețios procedeu, uneori chiar unicul, în recunoașterea lor. Nu se poate uita cât un bolnav la stomacul suferă de ulcer sau de o hiperaciditate nervoasă, decât făcându-i raze Röntgen. Multe boli profesionale, ca pălmânii bolnavi, care dau tuberoasa, calculi renal se constată, cel mai repede și ușor în laboratorul de Röntgen. Razele Röntgen sunt indispensabile mai ales la constatarea tuberculozei. Există două metode de radioscopie: Tratarea cu raze X, în cazul acesta imaginea de Röntgen apare pe ecrasianul „Leuchtschirm", placa reflectoare, și radioscopia, în care cărțe razele Röntgen înnegresc direct un film fotografic. Radioscopia este metoda ideală, căci prezintă și cele mai mici amănunte. Pînă de curând prezenta însă dezavantajul de a fi foarte costisitoare, căci trebuiau folosite filme deosebit de mari. Deacea era mai difficilă și problemă de a ajunge la o transportă etc. fotografiile Röntgen. Acesta este motivul pentru care procedeul acesta n'a putut fi folosit în examinările în masă. Tratarea cu raze X, în schimb, este mai ieftină, nu arăta insă acele amănunte subtile care face aceste raze, care ori cât ar fi de rutinat nu poate face zilnic decât un numar limitat de examinări. Dacă vrea să fie constincios. Chiar cu puține lumi după descoperirea razelor Röntgen, a apărut ideea de a fotografia imaginea de pe placa reflectoare. Incercările au dat Insă greș, deoarece aparatele fotografice nu erau destuls de sensibile, iar placa reflectoare prea puțin luminată. Savanții germani au făcut

Iisus a vestit dărâmarea Sionului

Naşterea supranaturală de la Betleem a anunţat egoiştirea gravă, începutul tremediului al demnităţii omului. Pogorârea cea de sus a adus să sondeze pelerele supremei investire destinul omenirii şi trecerea stănei cărei mireasă hărnită vestea magilor şi lumii întregi naşterea subimului profet din Nazaret.

Pornit pentru fiecare şi mai semnificativ decât agitaţia, profunda îngrijorare care cuprinde pe poporul Israel, atunci când slaulul dela Betleem primeşte simbolica închinăciune a magilor mari reprezentanţi, prin origina lor îndepărtată de deschidă, prin strania lor îndăratre pe drumul lucului stărit, proorenarea întregului pământ în faţa noului născut.

Ce semnificativă, ce peisagiu sugestiv ne furnizează dramatica frământare a lui Irod, teribila turbulare a farisenilor şi cărturarilor în faţa momentului crucial pe care simţeau ca îl traversează poporul lui Iuda?

Conştiinţa întregului Israel este dominată, până la obsesie şi teroare, de avalanşa stăţor hotărâtoare semne de tulburare, în cumpăna cărora se decidea soarta puterilor lui Israel, destinul tuturor maţilor aşteptări.

Va fi aceasta Mesia liberatorul, profetul care va sfărâma puterea împilatorilor Intronând domnia eternă a lui Iuda? La Betleem s-a născut Intr'adevăr executorul cuvântului de alianţă a lui Israel cu Dumnezeu Impotriva tuturor poporelor?

Lumina magică ce se revarsă revelator peste sbucium omenirii va fi semnul de realizare a visului care a mângâiat permanent orgoliul luciferic al lui Israel?

Ce amarnică aşteptare, ce dezolantă amăgire!

Imi vin în minte cuvintele de cutremurătoare apostrofă pe care Iisus o face farisenilor atunci când le spune că nici ei nu se mântuesc, nici pe celălţi oameni nu-i lasă să se mântuiască!

Betleemul a fost scrtit prin naşterea lui Iisus să pună capăt iudaismului care desfigurase pe Dumnezeu după propria sa desfigurare, care teroriza, spiritualmente lumea în virtutea unei imaginare legături cu demnitatea.

Iuda au a ţiţiţiţa profeţii, a răscăit scripturile şi a umbrit adevărul.

A tăgăduit pe Dumnezeu ca a Indumnezeit pe Iuda, iată semnul negativ al unui popor, iată cauza incontestabilă a veşnicului conflict dintre întreaga lume şi poporul preţios ales a lui Iuda.

Iuda au a ţiţiţiţa profeţii, a răscăit scripturile şi a umbrit adevărul.

Este în această expresie toată deşarta credinţă a lui Iuda, tot procesul spiritual al conflictului iudeo-creştin.

Şi în aceste momente mă gândesc la acela care reprezintă autorităţii punct de vedere creştin în celace priveşte iudaismul şi care este profesorul A. C. Cuza.

Lupta integrală împotriva lui Iuda, iată sensul Naşterii dela Betleem, iată catehismul militant şi oricărui creştin convins de arăţătoarea voinţă a dominaţiei lui Iuda.

Dela Moise la Iisus, dela decalog la fericiri, dela Iuda la Pavel, dela ura talmudică la iubirea evanghelică se măsoară spiritul răpăstiei dintre iudaism şi creştinism.

Căţi au fost cari nu au înţeles-o, căţi mai sunt cari nu o înţeleg!

Ce admirabil reconfortant ne

Pornim în dezbatere o problemă vechie, pe care economiştii de renume mondial au studiat-o pânăi la marginile cărţi mai fine subtilităţi. Pentru aceasta ne pentru ca am avea o pasiune specială pentru problemele abstracte. După ce vom face scurte investigaţiuni în compartimentul teoretic al problemei vom trage concluzii de ordin practic. Ass dar, simţim nevoia instituţiei ca, atunci când cauţiunea subţiţeşti şi îndreptare de viaţă — mai ales în domeniul economiei — să ne aprepţim, cu toată modestia, de luminile uşrinse şi purtate din mână în mână, de state generaţii de oameni precedat.

Unii, vor spune că suntem pedanţi; alţii vor spune că preferăm vorbele în locul faptelor. In legătură cu aceasta îmi aduc aminte că odată, într'o discuţie la masă, ce avea loc în parlament, un preşedinte arogant şi îndulţi, apostrofa pe toţi oratorii ce se porniseşi la tribună cu clasica formulă „Fapte, domnilor, fapte, nu vorbe".

Urând la tribună, marele A. C. Cuza şia Incepul discursul cam astfel:

VENIND IN FAŢA DOMNILOR VOASTRE, DECLAR VORBE, VORBE ŞI PE URMA FAPTE. PRIN URMARE VAŢI SAVARSITA FARA LUMINA MINTII EXPRIMATA PRIN VORBE. INSEMNEAZA OPERA DE INCULT. O TARA STAPANITA DE INCULTURA NU POATE SA AIBA NICIODATA PRETENŢIA DE TARA CIVILIZATA. DE ACEEA EU VORBESC".

Muţii se vor grăbi să ne întâmpine cu nedreapta interpelare:

„El, da, este drept, A. C. Cuza a vorbit, dar n'a înţăpţiuit nimic".

Nu este locul să punem în discuţie acestă chestie: In trescăt însă, punem următoarea întrebare:

După cum spuneam la început, problema claselor sociale, a apărut aproape întotdeauna ca o problemă abstractă. Foarte muţi, au ajuns chiar, să oprească discuţia printr'un imens semn de întrebare:

„Există sau nu, clasele sociale?".

Fără îndoială ed în spaţiul restrâns al unei pagine, nu ne vom cerca să lămurim fondul problemei. Pentru simplificarea discuţiei vom menţiona două principii, între cari — se pare — se situează adevărul. Cel dintâi principiu, rezumă părerea iniţiţeţ, că este greu ca să împarţi lumea în categorii sociale, bine conturate, în care individul să se desvolte după anumite reguli ştiinţifice, limitele claselor sociale neînţdduindu-i o evoluţie liberă. Cu alte cuvinte, iudaul la întâmplare un individ, este anevoios ca să-i poţi stabili cu precizione identitatea socială. El nu poartă asupra lui o etichetă care să-i specifice clasa socială din care face parte.

In opoziţie cu dificultăţile de mai sus, apare cel de al doilea principiu care cere imperios existenţa şi funcţionarea claselor sociale, în care individul să fie încadrat pentru cu aşi i se urmărească activitatea şi desvoltarea lui.

Nu trebuieţe însă ca aceste clase sociale, să devină un element de constrângere rigidă.

Aici apare concluzia pe care noi o subscriem: *Clasele sociale există ca o necesitate ştiinţifică şi practică. Cu o singură condiţie însă: Clasele sociale să nu opună barriere de nepătrunse între individii cari aparţin diferitelor clase sociale. Individii vor avea astfel o libertate relativă de mişcare, adică atâta cât este nevoie ca să se desvolte în mod natural, stabil rezervându-şi însă dreptul de a le urmări, în linii mari, toate manifestările, intervenind, dacă socoteşte necesar cu mici corective. Aceasta nu numai pentru a satisface o veleitate ştiinţifică a cercetătorilor de legi, cari stau la baza statului, dar mai ales pentruca, în urma concluziilor ştiinţifice să se poată ajunge la imprimarea celui mai just ritm, atât indivizilor cât şi categoriilor din care fac parte.*

Iar pentrucă venţ vorba de intervenţia statului — deşi vom mai revenţ asupra acestei chestiuni — totuş ţinem să facem dintr'un text ceput o precizare pentru ca gândul nostru să nu sufere vre-o deformare.

Statul poate intervenţ pentru stabilirea unui echilibru atât între indivizi cât şi între categorile sociale. Statul însă, nu poate nesocoti altra naturală a realităţilor sociale. Statul nu trebuie să uite o clipă că el se găseşte în situaţia părintelui, care, cu toată atenţia, îndreaptă spre diferite profesiuni

ne copii săi, evând în consideraţie două elemente:

1) Inclinaţiile naturale ale fiecărui copil.

2) Restabilitatea şi onorabilitatea profesiunei.

Ei bagă, apoi dar, impotriva uporului dolhanţ sau lăcăţaşi spre teatăţe, adjective fiscăţi ale ţăranţ. Pătrunde nu poate de veni, însă, un natrag al proprilor săi fii.

Tot aşa, nici statul, nu se poate lăsa infrânat, de o funcţionare artificială a individilor sau a claselor sociale. Dar, acelaşi stat, nu poate intervenţ brutal în mersul funcţionărilor lui, predisfiţiind anumite categorii de indivizi sau cari au roluri determinante în stat — spre a sprijini pe alţii.

Statul, în marea lui chibzuinţă, cu mâna pe pulsul tuturor partăţior ce-l compun, să stabilească — prin metode abile şi ştiinţifice — ce mai perfectă armonie între toţi cei ce din cadrul statului, fie ca indivizi, fie ca parţi afectate claselor sociale.

In fine, aşa dar, ajunşi la recunoşterea formală a claselor sociale. Ele sunt nişte realităţi, pe care statul nu le poate nici trebui şi nici violenta. Spre a găsi formula, prin care statul va trebui să se acorde cu acele „fiţiţuri" în aparenţă, vom căuta în câteva cuvinte să vedem ce sunt aceste clase sociale.

Aproape toţi economiştii au căzut de acord că indivizii pot fi împărţiţi în trei categorii: clasa producătoare, clasa mijlocitoare şi clasa conducătoare.

La noi, clasa producătoare este formată, în imensa ei majoritate din ţărănimea.

Clasa mijlocitoare sau clasa orăşenească este formată din acea categorie care se ocupă în genere cu mişcarea bunurilor după necesităţile consumatorilor şi ale producătorilor.

In fine, clasa conducătoare, este formată din acei ce au o profesiune intelectuală, din care statul îşi recrutează conducătorii săi.

După cum se vede din descripţia sumară de mai sus acesto trei clase sunt în strânsă legătură, neputându-se desvolta una fără de alta.

Intrebarea care apare imediat, este următoarea: Is not, această legătură funcţionează ca în condiţiuni optime, circulaţia valorilor şi bunăţăţ cu eficacitate de pe la noi? Adică: Elementele ce compun clasa producătoare în genere din spaţiul de aparare în clasa de mijloc, pentru a apoi să îmbăţăţ apre piaţa consumatorilor?

Din nenorocire, la noi acestă evoluţie naturală a fost timp de câţiva ani îngreţoşată. Clasa producătoare, clasa ţărănească, a fost jăţuită în cea mai amară măsură şi năţărăţă. Din aceasta cauză nu s'a putut produce elite. Sau atunci când ţe-a produs, acestă elite s-a gândit numai de bunăţăţ fie din cauza lipsei de resurse materiale, fie din cauza obstacolelor organizate metodic de clasele superioare care au luptat din răspunţeri imperioase vrăţăţ elementelor românăţi.

Ori, cum clasa conducătoare îşi recrutează elementele trebuie-trebuie din clasa de mijloc şi cum acesteia îi este posibil numai cât mai durerosu totdeauna, este de la lăţăţ elite de la lăţăţ elite ca o catastrofă era imposă atât spiritual a ţăţăţ de omenire, fără nori eforturi ei până în 1939, prin gândul, simţul şi se manifesta în conformitate cu exigenţile Sărăndarului. Aci se forbiţea epoţă, şi se inventau generaţiile cu puterea conducerii.

Prin acest exemplu, ilustrăm în modul cel mai elocvent consecinţele grele ale unei funcţionări enormale a claselor sociale.

Dacă acest sistem ar fi constituit, statul ar fi fost ameninţat în fiinţa sa.

De aceea o fost nevoie de o intervenţie urgentă. Prima a fost operată de guvernul Cuza-Goga. Intâmţinat a fost lovit atunci, în mod brutal, de furia şi de ţăţăţ. Ştim şi aşa stui regim al „renaşterii naţionale" este astăzi din nou ţinţe unor elemenţ elgroţate.

Spre a nu da eşecurţ unor conţinţ nefuncţionţ (normal vorbind ţentă a statului nu este decât o reacţiune fără de stăţite enormale creiate în timp. Corectăţile pe care statul este nevoit a le face sunt ordonate de marele comandament al claselor sociale care erau constrânse la o funcţionare anormală.

Statul nuşi trebuie să păstrese măsura. El nu trebuie să ţnţe gă intervenţionismul şi acolo unde vinţa este asigurată şi nor mală. Aşa de exemplu, au fo

Clasele sociale şi funcţia lor în stat

de Arhitect MUCICHESCU-TUNARI

entuziasţi cari au jucat în mersul de la Betleem şi cari au fost integrţ categorţ — este vorba de Adrian Cuza — sub motivul că acesta este ţăţăţ de naţionţ şi omenţ şi ţăţăţ. Acesta mişcare ar fi şi necesţabilă, dar şi raţionţabilă în ţăţăţ în traducerii şi în fapt. Repetăm: ar fi raţionţabil. Pentru ţă deţinţerea brusă a unei interţ categorţ de indivizi, se ţăţăţ suspendarea funcţionărţ integrţ vieţţ a statului. Sunţ, în viaţa statului, momente mecanisme de o sensibilitate ţăţăţ şuţă.

Marele economist Edmond Villey, spunea undeva:

„Economia politică este studiul legilor naturale, cari stăpânesc ţoate fenomenele relative la avuţie. Dacă sunţ legţ naturale ce ţăţăţ, dacă nu, o artă".

Pe noi, în cazul de faţă ne interesează ştiinţa, nu arta.

Arta ne poate duce la o frază, frumos împodobită care ţocmai şă facă dintr'o problemă ştiinţifică o căţivantă paţlă de retorică.

De aceea noi rămânem fidelţ acestei tribune de cercetare şeveră a legilor naturale care alcătuesc ştiinţa lucţ. Vom sprijini toate categoriile sociale rămânţţ care îşi motivează omsul de a fi în viaţa statului. Vom lupta pentru toate despotrivă pentruca desvoltarea statului şă se facă armonic. Intre clasele sociale nu trebuie să existe ţăţăţ de antagonism.

Dacă vom fi înţeleşţ, vom fi poate şi noi fohoţţ la ceva. Dacă nu, ne vom hrăni idealul cu consolarea pe care A. C. Cuza o pune în fruntea „Studiilor de Economie Politică:

„Spiritul străbate făţăţurile. Mintea mişcă materia. Idolii „cărmuiesc universul. Aici, în „cercetarea spiritului, a minţei, „a idolilor, găsim explicaţia fericirţ şi a suferinţelor noastre; „a mărirţ şi decăderţ naţionale".

DOSTOJEWSKY DESPRE LONDRA

Cu ocazia primei sale călătorii în străinătate, Dostojewsky a vizitat în 1862 şi Londra. A stat 8 zile acolo, după care s'a retratat la Paris. Cu ochiul lui de geniu literar a putut prinde cielitatea engleză, lumea accesta de bogăţie şi de sărăcăciune morală uimitoare.

Dostojewsky face o descriere a acestei Londre, pe care o judecă cum ştiţţţa germană, dăţţţere care este şi astăzi valabilă.

„Când privesţi această aglomeraţie, care n'are odihnă nici ziua nici noaptea, care-şi întinde cartierele asemenea unei mări, cu masinile al căror guerăt se aude necontenţ, cu trenurţ care alergă pe deasupra caselor (şi în curând şi pe sub ele), cu acest spirit de întreprindere pe care-l întâlneşţi la tot pasul, cu această dezordine aparentă, care în realitate nu este altceva decât exteriorizarea ordinei burgheze, cu această Tamisă otrăvită, cu acest aceţă îmbiţţţă de fum, cu parcurţle şi aquariurţle măreţe, cu cartiere sărăcăcioase ca Whitechapel unde mişună o omenire pe jumătate goală, şălbăţţţă şi flămândă, cu City-ul plin de milioane şi centrală a comerţului mondial..., ai impresia că aţi s'a ajuns tocmai la ceva: la o biruinţă, la un triumf. Par'că se cuprinde un fel de teamă. Oricât de liberal şi de independent aşi fie cineva, totuşi această teamă îţi cuprinde.

Mi s'a spus, de pildă, că în fiecare Sâmbătă după amiază, o jumătate de milion de muncitori şi de muncitoare, cu copiţ lor, se răvarsă pe străzile oraşului şesetre nea unei mări, petrecând apoi, — mai cu seamă în anumite cartiere — până la 5 dimineaţa, mâncând pe săturate şi bând până la uitima limită. Această masă de oameni poartă asupra ei tot ceace a câştigat într'o săptămână, tot ce câştigat prin sforţţţarea muncii... Tot câţţţgul acesta este băut, până ce oamenţ cad în nesimţire. Femeile nu se lasă mai prejos şi beau şi ele de evântă; copiţ alergă printre mese. Cine vrea să-şi salveze sufletul trebue să se izoleze neapărat de acest mediu; aceste milioane de oameni, care au fost excluşi şi ţrgoniţţ de restul societăţţţ omeneşţ şi care muncesc lacţţţ din beznă şi în fum. Ar fi ceva mai desperată încercare dacă ai vrea să unesţţ pe aceţţ oameni, să-i organizezţ şi să le dai un îndreptar de viaţă.

Preoţţ şi episcopţ anglicanţ sunţ mândri şi bogaţţ şi adă de pensie şi găsesc burţţţ şi ghiţţţţ. Sunt extraordinar de pedanţţ şi cred cu toţţţ scrţţţţ

FAPTE ȘI COMENTARII

Goana militară din inima deșertului

Un senzațional articol – Reportaj asupra campaniei Italiene din Egipt

de

GENERALUL DAVET

Dela ocuparea lui Sidi-el-Barani de Italieni, activitatea militară și aeriană pe frontul italo-grec pare mai redusă. Câteva bătălii între patrule, câteodată între care blindate, supravegherea discretă de către avioanele de recunoaștere sau prin mituri inici, efectuate de avioanele de bombardament, aruncă singure, în această parte a Mediteranei, activitatea militară.

Adversarii se încăpățânează în imobilitatea lor, întărindu-și puțin câte puțin mijloacele de atac sau apărare, acumulându-le cu precauțiune și făcând pregătiri de ordin local.

Aceasta nu poate surprinde dacă am cunoaște situația unei regiuni care, până la coastă nu este decât un pustiu, afară de câteva oase îngropate în deșert.

DUCELE MUSSOLINI

Un bastion impenetrabil, marele Erg libian îți înălță masa sa de dune înalte pe o suprafață de mai mult de 400 km. și constituie cea mai bună apărare a Egiptului spre apus.

Este asemănător cu Marele Erg pusean, dintre Beni-Abbes și Ghardaia și cu cel răsăritean, dintre Fort Miribel și Medenine.

Aici se nasc furtunile mari de nisip, care ajung câteodată la 3500 metri, cu vârtejuri violente și perfide, nebănuite de aviatori.

Acest deșert se prelungește spre nord până la mare în niște eșguri mai mici. Spre Vest se află Cirenaica italiană, unde toată viața se reunește la două sau trei porturi, dintre care cel mai însemnat este Benghazi, fostă Bénérice. Spre Est, spre partea Marsa Matrouh, de pe litoral și Siwa, într'o cheie de depresiune unde se află ruinele templului lui Jupiter Ammon, dunele se țin lanț până la 250 km. de Nil, pentru a face apoi loc unui platou nisipos, presărat cu oase.

DIFICULTĂȚILE ORIENTARII AERIENE ÎN DEȘERT

Câmpurile de aviație afară de câteva aflate pe coastă, sunt înaite de toate terenuri de salvare, dar prin natura solului și lipsa de apărare în contra furtunilor de nisip, sunt nesigure. A lipsit timpul și mijloacele necesare pentru amenajarea de aerodromuri solide, singurele utilizabile pentru avioanele de recunoaștere și — în cazuri rare — cele de vânătoare pot să le utilizeze.

De fapt cea mai mare parte a activității militare și aeriene se desfășoară pe litoral, care este mai favorabil vieții animale și activității mecanice și unde se află deasemeni și obiectivele de mare importanță.

Italienii bombardează Marsa Matrouh și rare ori și Siwa, cheia drumului mediocru care duce spre Cairo și unde englezii, la ordinele generalului Wawell ce pare că au făcut bază pentru trei divizii, dintre care una blindată, înconjurată de jur împrejur de deșertul de nepătruns.

„Savoia 79" ajunge până la Alexandria și chiar până la Port Said, pe când Englezii bombardează Solum, Tobruk, Derna, Benghaz și Tripoli.

Intre Marsa Matruh și Siwa nu se întâmplă nimic. Liniștea deșertului nu e turburată.

Inchipuiți-vă un avion mare, înzestrat cu cele mai moderne instrumente de bord și dați-i, la câteva zeci de mii de km. misiunea să atingă un punct precis dar redus la dimensiunile unui vapor cu trei cătarge. Șansele sale de reușită sunt foarte mici, aproape imposibile dacă ar fi vorba să se descopere, pe crestele dunelor, un cantonament de „mehariști" sau de „berdj" pe fondul unei colorii neutre de nisip.

Amelia Earhardt, antrenată pe navigația peste ocean, s'a pierdut, depășind fără să observe insula Howland, din mijlocul Pacificului. Câți alții au dispărut ca dânsa din cauza unei greșeli de cap sau a unei infime inexactități a busolei?

In deșert, aviatorul înaintează increzându-se în instrumentele de bord. O inflexiune de câteva secunde a acului pe traiectoria calculată, o derivată nesemnată dar necontrolabilă, o iluzie de perspectivă și el pleacă alături de ținta fără s'o observe. Va arunca bombele asupra unei fantome și cu bună credință se va întoarce cu un buletin de victorie.

DIFICULTĂȚILE ORIENTARII ÎN DEȘERT MARELE DUȘMAN: DEȘERTUL

Nu ne dăm niciodată seama, pe pământ de slăbiciunea fizică a omului și considerăm instrumentele de aviație de o corectitudine desăvârșită. Totul este fragil în calculele noastre și siguranța noastră nu este decât aproximativă. In războiu, aceste adevăruri devin repede evidente. Adevărurile eroism nu se arată prin lăuzii sau cuvinte. Aviatorul care trăește în realitate și este supus surprizelor, cunoaște care-i sunt riscurile.

In deșertul Lybiei trebuie că a surprins și îngropat multe echipagii rătăcite sau care printr'un accident nu trebuit să aterizeze. In dune, la câteva sute de metri de un drum, dacă n'avem orientarea cerului suntem iremediabil condamnați.

Este deajuns să ne reamintim de moartea locotenent-colonelului Leboeuf și a locotenentului Châtenay, în 1916, în timpul operațiunilor franceze pentru recucerirea Trinoltaniei.

Intorcându-se din regiunea Nalut, echipajul francez, deși familiarizat cu locurile se îndreptă fără să observe pe drumul care duce dela Tatahouine spre Ghadames. Rătăci până ce fu forțat să aterieze pe creasta unei dune. La 500 de metri numai de drum a fost găsit avionul cu corpul locotenent-colonelului Leboeuf, în 1917 iar cel al locotenentului Châtenay în 1918, îndepărtați unul de celălalt numai cu câțiva metri.

In aceste întinderi acoperite de nisip, două elemente au o valoare de primă importanță: drumurile și apa.

Pentru mișcările de trupe, aprovizionări, pentru tot, în fine, ceeace se numește activitate militară nu se poate concepe alt mijloc decât drumul. drumul solid, capabil să suporte un trafic intens de convoiuri incontinue, necesare armatelor din regiunile lipsite de resurse. Apa este rară Fără aceste două elemente primordiale, viața omului și animalului este imposibilă.

Fără să ne întoarcem la Cambyse și Perșii lui, este îndeajuns să ne amintim de greutățile pe care a trebuit să le înfrângă Napoleon în 1799 în marșul său spre Saint-Jean d'Acre și mai ales când a trebuit să abandoneze asediul după patrusprezece asaluri în timpul retragerii spre Cairo, pentru a înțelege care sunt problemele care se pun asediatorului și asediatului.

MAREȘALUL GRAZIANI

Bonaparte n'a avut de luptat decât în contra unor grupări de mameluci și armata lui de 13.000 de oameni, acea din campania din Italia, ușoară era deprinsă cu drumurile cele mai rele, pe care furgoanele avansau cu multă greutate.

Bonaparte, dând exemplu, cedă furgoanelor cei doi cai de călărie și cu toată oboseala merse, cea mai mare parte a drumului, pe jos.

Astăzi, condițiunile războiului sunt mult mai rele.

Revoluția civilă în Anglia va desăvârși procesul de prăbușire a imperiului britanic

Alarmat de proporțiile nemulțumirilor populației civile d. Churchill a făcut promisiuni de ordin social

Garda civilă engleză concentrată pentru reprimarea turburărilor

Situația internă a Angliei se înrăutățește pe zi ce trece. Ultimile știri primite din străinătate sunt de natură să arate până și celor mai sceptici că departe de a prezenta imaginea unui bloc compact și indestructibil, imperiul britanic se află în marginea prăpastiei, nu numai din punct de vedere militar, ci și din cel al ordinei interne.

Intr'adevăr, nemulțumirile populației engleze nu mai pot fi înăbușite, cu tot regimul draconic al aparatului de stat care a reprimat fără milă orice încercare de protest. Astfel, abia la câteva zile după ce telegramele ne-au adus vestea răsturnării a numeroase personalități din înalta societatea londoneză, se anunță — prin Stockolm — că ministerul de război britanic a transmis o informație referitoare la misiunea gărzii civile engleze, care nu poate fi folosită pentru nevoile apărării interne, INTRUCAT EA TREBUIE ȚINUTA IN REZERVA SPRE A INABUȘI DELA INCEPUT ORICE INCEPUT DE TURBURARI.

In această direcție săptămânalul „Stockolm" anunță că LA LONDRA S'AU PRODUS NUMEROASE ȘI GRAVE INCIDENTE IN ADAPOSTURILE PUBLICE, FARĂ CA GARDA CIVILA SA FI INTERVENIT.

Pe de altă parte este extrem de semnificativ faptul că paralel cu apelurile stăruitoare adresate Statelor Unite, pentru acordarea de ajutoare, d. Churchill a făcut la Harrow declarațiunea prin care cerând poporului englez supunere și răbdare, le promite în schimb drepturi de cetățenie de îndată ce se va sfârși războiul.

„Numai un mic număr de englezi s'au bucurat până acum de avantagiile și privilegiile comunității", — a declarat d. Churchill. „După terminarea războiului tuturor din țelurile noastre va fi de a înfăptui un stat dedicat comunității în care aceste privilegii să fie repartizate într'o mare măsură bărbaților și femeilor noștri, unitatea".

Rămâne de văzut măsura în care declarațiile d-lui Churchill vor reuși să liniștească spiritele populației engleze ajunsă la limitele răbdării și rezistenței.

Mic răspuns unui corespondent semit

D. Jean Grümberg, care-și zice „umil intelectual jidan" ne scrie rugându-ne să publicăm un lung memoriu asupra chestiunii evreești, — memoriu care se termină, e adevărat, printr'un plan de retragere a evreilor din toate țările ariene.

In scrisoarea d-sale, d. Grümberg ne face onoarea să ne aprecieze — lucru pentru care îi mulțumim — adăugând că am fi primii în întreaga lume dacă am constata că problema evreească nu se poate soluționa decât printr'un exod „total" al populației evreești de pe continentul nostru.

Eu nu știu dacă am atâtea calități câte binevoește d. Grümberg să-mi atribue. Dar știu un lucru: că sunt un om drept și — aș îndrăzni să spun — foarte cinstit.

Deaceea, iată ce am de răspuns la scrisoarea d-lui Grümberg.

1) Mai întâi mi-ar fi greu să trec sub tăcere pasiunea studioasă cu care un om încearcă să dea soluții într'o vastă problemă a neamului lui — a cărui situație este astăzi cu siguranță din cele mai dificile;

2) De altă parte însă mi-ar fi cu totul imposibil să dau la tipar memoriul acesta pe care mi-l trimite d. Grümberg. Publicarea lui ar însemna să sacrific o întreagă pagină de ziar, — lux pe care nu mi-l pot plăti. D. Grümberg trebue să știe că după 15 ani de publicistică noi n'am reușit să edificăm totuși nici măcar 1% din acele faimoase întreprinderi de presă pe care până deunăzi le aveau în atâta fructuoasă proprietate cunoștinții lui: Pauker, Brauer, Blumenfeld et comp. Poate n'am avut talentul acestor domni. E sigur. Nici pasiunea lor... Probabil. Nici pregătirea, nici corectitudinea lor profesională... Mai sigur! Dar ăsta e rezultatul.

Nu putem face să spară astăzi decât aceste patru pagini și cu dificultăți enorme. Și totul la o săptămână, odată. D. Grümberg va pricepe așadar că argumentul nostru rezistă.

3) In sfârșit, sunt departe de a împărtăși pe deplin memoriul d-lui Grümberg. Sau mai precis, nu sunt de acord cu d-sa decât acolo unde e vorba de exodul total al Evreilor ca unică soluție în vasta problemă care se pune azi pe tot continentul.

Dar nefind în măsură să dau cuvântul d-lui Grümberg, nu-mi voi îngădui nici să-l discut — fiindcă eu însumi am suferit, suffăr și știu cât este de greu să ți se înăbușe cuvântul și în acelaș timp să fii judecat!

Problema evreească însă, ni se pare că nici nu mai este în faza discuției, ci în aceea în care urmează să-și primească soluții.

De aceea vom răspunde d-lui Grümberg acolo unde suntem de acord cu dânsul, acolo unde e vorba de exodul total al evreilor.

Intr'adevăr, va trebui să li se găsească un loc în care să se ducă. Va trebui să li se facilitez această retragere și această nouă întemelere a unui stat propriu. MAREA FINANȚĂ EVREEASCĂ VA TREBUI DETERMINATĂ, — LA NEVOE, SILITĂ CHIAR — SĂ SUPORTE MARILE CHELTUIELI PE CARE LE NECESITĂ EMIGRAREA IN MASĂ A EVREILOR. Aș spune aproape că această mare finanță, care a beneficiat de toată anarhia lumii noastre de până ieri, va trebui obligată chiar la formula unui socialism național, să zicem, în care câteva bunuri acumulate numai de unii să profite tuturor în noua lor așezare.

Mai este desigur dificultatea că Evreii nu vor putea părăsi țările în care se găsesc — și între acestea, a noastră desigur, ea însăși — ducând cu ei totalitatea unor bunuri acumulate mai totdeauna în cele mai dubloase întreprinderi. Nu s'ar putea îngădui de plină contrabandistului Hanigman să rămână possessorul unei averi câștigate prin furturi în dauna statului — și pe care acum s'o transporte aiure.

Dar o soluție totuș va trebui găsită. Și mai ales totul va trebui să se petrească în cea mai desăvârșită ordine.

Aceasta vream să răspund la scrisoarea d-lui Grümberg. Și iată, faptul că este „Jidan", nu m'a împiedicat s'o fac...

La fel, dacă d. Grümberg izbutește să-și tipărească memoriul — într'o broșură eventual, sau chiar într'o gazetă mai bogată decât a noastră — noi îngăduim să-l discutăm aici

Credem astfel că nu am căzut cu nimic subt regulele eleganței... Și nu vi se pare d-le Grümberg că suntem mai omenoși în orice caz, mai umani decât Paukerii de pe vremuri?

Probabil că suntm... mai creștini

T. V.

Nașterea Domnului

(Continuare din pag. I)

par'că atâtea reci eternități care cad peste noi, dar rămânem departe de urmele sfinte, — cașicând pașii aceia îndepărtați s'au stins în nisipurile părăsite. I-am dat lui Iisus nu știu ce religioasă aprobare de principiu, i-am ridicat Biserici în care la ore fixe ne ducem, și i-am dat chiar frumusețea artelor noastre care încearcă greu să prefigureze „tot" ce nu suntem în stare s'atingem... Arta noastră care „imită" Grația!

Dar nu ne va fi cerut Iisus mai mult? „Fiți ca acești copii" — spune el într'un loc, și cuvintele ard pe buzele lui de febră... Fiți ca acești copii! Iată sărbătoarea noastră de azi... Ea reunește astfel tot ce ar trebui să știm că se cheamă cu adevărat Iisus!

Și noi unde suntem? Cuvântul nostru mărunt și mizer, cum ne restitue lui, — acestui întreg din care suntem o parte... — viața noastră cum ajunge în cerul vast al altei inimi în care Iisus ne-a chemat!

Iată-ne pervertiți de atâtea barbare culturi care au nimic din roua pe care ne-a adus-o Iisus... Strigăm de ură în toată ființa noastră, ne împărțim în grupuri, ne respingem, suntem omoriți și ucidem — din numele Domnului, în sfârșit, facem un scut infam pasiunilor noastre! Ce zic! Il coborîm pe Iisus între noi — și aproape că îl facem, îl invităm să ne semene! Să fie ca noi... Totul este avariție și calcul...

De aceea Iisus ne-a chemat: fiți ca acești copii. Ei singuri sunt liberi, nu s'au consumat și nu s'au corupt în relații, n'au schimbat o lege cu alta, cu atâtea altele, — ei singuri cunosc universala pace a inimii simple! Ei nu mint fiindcă nu știu dece să mintă, nu fură, fiindcă totul e al lor, iar mâinile lor se deschid tot atâta de libere ca și dea și ca să primească... Imbrățișarea lor este unanimă! Păcatul nu este în ei decât ca un grăunte, grăuntele pe care l-au moștenit — tot valul de venin al pământului care va trebui să-l cuprindă... Dar până atunci în ochii lor este răsăritul primelor auroare și este cea dintâi dimineață a lumii!

Alte spații, alte orizonturi — acesta este „CUVÂNTUL" care s'a „întrupat" în Staulul dela Betleem, aici ne-a chemat Iisus.

Să auzim cuvântul acesta astăzi când corurile ne vor cânta din nou subt ferestre în noaptea sfântă — iar glasurile de copii nă ne pătrundă viața! Oameni de pretutindeni, cari ne-am pierdut în întunericul lumii, plictiseli de civilizații, de culturi și de cărți, să priceepem azi cel puțin că în glasurile astea este toată Fericirea pe care o știm... Să ridicăm în noi în sfârșit Biserica interioară, universala Biserică unde să se nască iar copilul Fecoarei, și în care să triumfe Fecoarei, și în care să triumfe Copilăria... Să-l regăsim pe Iisus.

TOMA VLĂDESCU

Războiul naval

Un vas comercial inamic scufundat de submarinele germane

Tip. „UNIVERSUL", Str. Brezoianu 24—26